

Paper plenair debat: Inzet personeel verpleeghuizen 29 september 2022

Zoveel mogelijk mensen zorg en ondersteuning bieden, met de zorgmedewerkers die er zijn. Dat is de uitdaging voor Nederland de komende jaren. Door vergrijzing stijgt het aantal zorgbehoevenden harder dan het aantal zorgmedewerkers. Dit is bij uitstek te merken in de verpleeghuizen. ActiZ is voorstander van een betere beloning van zorgmedewerkers om zo het werken in de sector aantrekkelijker te maken. Tegelijkertijd vraagt het politieke keuzes en moed om de maatschappelijke verwachting over wat van professionele zorg verwacht mag worden bij te stellen.

Het aantal medewerkers in verpleeghuizen groeit al jaren. Het aantal fte in verpleeghuizen is zo'n 129.448 fte en in absolute aantallen werken er ruim 222.462 mensen (in 2018 waren dat er nog ongeveer 200.000).¹ Met een ratio van 0,98 had in 2019 bijna elke cliënt zijn 'eigen' medewerker. Een jaar daarvoor bedroeg deze ratio nog 0,92. De investering in kwaliteit is de afgelopen jaren ten koste gegaan van de toegankelijkheid van de verpleeghuiszorg.

De wachtlijst voor het verpleeghuis groeit hard. Momenteel wachten er 19.192 mensen op een plek in het verpleeghuis. Daarnaast wachten nog eens 14.196 mensen uit voorzorg.² Het aantal mensen dat een Wlz-indicatie kan verzilveren met verblijf in het verpleeghuis is de afgelopen jaren niet gestegen doordat de capaciteit nauwelijks is uitgebreid. Als gevolg daarvan is het aantal mensen met een Wlz-indicatie dat thuis verblijft snel gegroeid: van 37.000 (2018) naar 65.000 (2022) mensen.

'Het is nu tijd om te investeren in meer loonruimte voor zorgprofessionals'

Investeren in meer loonruimten voor zorgmedewerkers

Het is volgens ActiZ essentieel dat we zorgmedewerkers koesteren. Het is voor veel zorglocaties elke dag opnieuw een puzzel om cliënten passende zorg te bieden en roosters rond te krijgen. Hoewel de uitstroom van medewerkers uit de sector relatief laag is en er veel instroom is aan nieuwe medewerkers³, blijft er sprake van een tekort aan medewerkers door de snel stijgende vraag. Om überhaupt mee te kunnen blijven doen in de huidige krappe arbeidsmarkt, is verhoging van salarissen in de zorg voor ouderen en chronisch zieken essentieel.

De salarissen moeten volgens ActiZ tenminste gelijk worden getrokken met vergelijkbare sectoren, conform het advies van de Sociaal Economische Raad.⁴ De ruimte om de huidige achterstand in salaris bij zorgmedewerkers te dichten wordt niet opgevangen door de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA), die voorziet immers alleen in navolging van arbeidsmarktontwikkelingen.

¹ 'Personele kengetallen verpleeghuiszorg, Dageraad Advies, <https://www.actiz.nl/opnieuw-meer-medewerkers-verpleeghuizen> (2021)

² ActiZ infographic 'Hoe staat het met de wachtlijsten voor verpleeghuizen?'

³ 'Uitstroom in beeld', ABF Research, <https://www.actiz.nl/uitstroom-medewerkers-ouderenzorg-relatief-laag>, (2022)

⁴ 'Aan de slag voor de zorg. Een actieagenda voor de zorgarbeidsmarkt', Sociaal Economische Raad, <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2021/arbeidsmarkt-in-zorg.pdf>, (2021)

Ook de zorgcontracten die zorgkantoren afsluiten met zorgorganisaties bieden onvoldoende ruimte om te investeren in passende financiële waardering voor verzorgenden en verpleegkundigen.

- *ActiZ roept u op om er bij de minister op aan te dringen dat de beloning van zorgprofessionals gelijk wordt getrokken met vergelijkbare sectoren.*

'Wat betekent de krapte op de arbeidsmarkt voor de kwaliteit van zorg of de toegang voor de groeiende groep mensen die zorg nodig heeft?'

Voer de discussie over de toegang tot verpleeghuiszorg

De complexiteit van zorg voor mensen die in het verpleeghuis verblijven neemt toe. Mensen worden ouder, wonen langer thuis en bewoners in verpleeghuizen hebben vaak met meerdere ouderdomsgerelateerde ziekten tegelijkertijd te maken. Er is een grote groep mensen die 24 uur per dag 7 dagen in de week zorg en ondersteuning in de nabijheid nodig heeft.

Zorgorganisaties en zorgprofessionals staan dagelijks voor dilemma's om te bezien op welke wijze zij met de beschikbare zorgprofessionals zorg verlenen aan de meeste kwetsbaren. Zij moeten daarbij kiezen wie toegang krijgt tot een plek in het verpleeghuis terwijl soms vele mensen daar recht op hebben. ActiZ vindt het niet juist dat dit morele dilemma bij zorgprofessionals en zorgorganisaties ligt. Het kabinet kiest er voor om geen extra verblijfsplekken te realiseren voor kwetsbare ouderen terwijl zij tegelijkertijd de aanspraak op verblijf niet wil aanpassen. Dit stelt zorgorganisaties en professionals onterecht voor morele dilemma's. Het is aan de politiek om keuzes te maken en te voorkomen dat deze morele dilemma's worden afgeschoven op de sector.

- *ActiZ vraagt u om de aanspraak tot Wlz-zorg in lijn te brengen met het gevoerde beleid.*

Wij hopen dat u onze aandachtspunten mee kunt nemen in het debat met de minister voor Langdurige Zorg en Sport.

Contact

Voor meer informatie of vragen, neemt u contact op met ActiZ:
Olfert Koning (o.koning@actiz.nl / 06-2902 0035), coördinator public affairs ActiZ of Frank Hagelstein (f.hagelstein@actiz.nl / 06-1503 0610) manager Wonen en Zorg.